Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Liikennekaari

Liikenne- ja viestintävaliokunta 27.10.2016

Kaisa Mäkelä

Liikennekaari

Liikennekaarella toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi.

Valmisteluun liittyvä toimialan kokonaistarkastelu

- mahdollistaa uudenlaisten liikkumispalveluiden syntymisen ja kilpailun lisääntymisen
- lisää mahdollisuuksia kuljetusten monipuoliselle järjestämiselle
- mahdollista saada myös kustannussäästöjä
- mahdollista vastata liikenteen päästövähennystavoitteisiin

Tietojen avoimuus ja yhteentoimivat lippu- ja maksujärjestelmät

Esityksen tavoitteena on

- avata liikkumispalveluja koskevia olennaisia tietoja avoimen rajapinnan kautta
- luoda yhteentoimivia lippu- ja maksujärjestelmiä

→ Edesauttaa ’liikkuminen palveluna’ -toimintatavan kehitystä

→ Tukee mahdollisuuksia yhdistellä eri hallintokuntien tarjoamia kuljetuspalveluita

→ Mahdollistaa ehjien ja toimivien matkaketjujen rakentamisen.

- On tärkeää, että lippu- ja maksujärjestelmien avoimuus koskee kaikkia järjestelmiä

Lähde:Tilastokeskus

Elinkeinoelämää tukevat vaikutukset

Liiketoimintamahdollisuuksien avautumisella myönteisiä elinkeinoelämää tukevia vaikutuksia.

- madaltaa liikennealalle tulon kynnystä
- edistää myös saavutettavuutta sekä uusien liikkumisen muotojen yleistymistä.

→ Jotta ns. ei-ammattimainen toiminta ei päädy harmaan talouden piiriin, olisi syytä luoda käyttäjälähtöinen tiedonvaihtoratkaisu, joka helpottaa verojen keräämistä ja maksamista erityisesti jakamistalouden palveluiden osalta.

Lähde:Tilastokeskus

Jakamistalouden ja yhteisöllisten ratkaisujen tukeminen

Esityksen tavoitteena tukea uusia jakamistalouden toimintamalleja sekä yhteisöllisiä ratkaisuja liikennejärjestelmän kehittämisessä.

- Jakamispalveluiden käyttötapojen suuri kirjo johtaa vaikeasti ennakoitaviin ja erilaisiin vaikutuksiin sekä liikenne-järjestelmän että ympäristön kannalta.
  - autojen yhteiskäyttö, uusia ansaitsemismahdollisuuksia
  - jakamispalvelut voivat myös lisätä liikkumista ja kuljettamista → lisää liikennesuoritetta
  - vaikutukset päästöihin

→ Lainsäädännöllisten muutosten lisäksi tarvitaan merkittävää muutosta liikkujien toimintatavoissa.

Vaikutusten arviointi

- Digitalisaatiolla ja liikenteen palveluistumisella voi olla myös negatiivisia vaikutuksia, eli ilmiö voi esimerkiksi pienentää kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksia
  - → on tärkeää selvittää muutosten vaikutuksia myös kansanterveyden näkökulmasta.
  - → vaikutukset päästöihin ml. melu

- Edellyttää huolellista ja monipuolista vaikutusten arviointia.

Lähde:Tilastokeskus

Liikkumisen mahdollisuuksien turvaaminen

- Liikennekaaren ehdotukset helpottavat liikkumispalveluiden kehittämistä yhteistyössä käyttäjien, elinkeinoelämän ja julkisen sektorin kesken.
- Valmistelussa tulee huomioida viranomaisten mahdollisuus ja velvollisuudet varmistaa käytettävän kaluston ympäristövaikutukset sekä palvelun riittävän laatuun kuten esteettömyyteen ja turvallisuuteen liittyvät ominaisuudet.
- Liikennekaaren ehdotusten vaikutusta liikkumisen palvelutason laatuun ja saavutettavuuteen tulee systemaattisesti seurata.

Lähde:Tilastokeskus

Liikkumisen mahdollisuuksien turvaaminen

- Yhdyskuntien toimivuuden ja maankäytön suunnittelun pitkäjänteisyyden kannalta luotettavan ja toimivan sekä eri väestöryhmien saavutettavissa olevan joukkoliikennejärjestelmän jatkuvuus tulee varmistaa.
- Erityisesti suurilla kaupunkiseuduilla ja kaupungeissa asukkailla tulee säilyä mahdollisuus käyttää ensisijaisesti vakiintuneisiin reitteihin, pysäkkeihin ja aikatauluihin perustuvaa monipuolista joukkoliikennejärjestelmää, jota liikennekaaren mahdollistamat uudet liikennepalvelut hyvin täydentävät ja tukevat.

Joukkoliikennejärjestelmän palvelutaso-vaatimukset

Tulee turvata julkinen liikenne alueilla, missä markkinaehtoista liikennettä ei synny.

- Markkinaehtoinen liikenne tulee voida kytkeä osaksi yhtenäistä ja toimivaa joukkoliikennejärjestelmää.

→ tulee varmistaa toimivaltaisen viranomaisen edellytykset ostaa julkisesti tuettua liikennettä

→ määritellä valtion, maakunnallisten ja kunnallisten toimijoiden roolit erilaisten yhteistyömallien mahdollistajana ja velvoittajana

Valvontaviranomaisten roolien ja tehtävien selkeyttäminen

Huomioitava:

- Aluehallintouudistuksen vaikutukset eri liikenteen alan toimijoiden tehtäväkenttiin, jotta liikennekaaren vaikutuksia ja eri toimijoiden vastuukysymyksiä voidaan arvioida luotettavasti.
- Myös ei-ammattimaisten liikenteenharjoittajien sekä välitys- ja yhdistämispalvelut osaksi valvontaa.
- Taksilupien säännöstelyn vapauttamisen vaikutukset vaitiolovelvollisuuden ja yksityisyydensuojan säilymisen näkökulmasta koulu-, kela- yms. kuljetuksissa.
- Eri toimijoille tulisi asettaa velvollisuus ilmoittaa väärinkäytöksistä.

Kiitos!